

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening



BM-NOTITIE 2016

Heeswijk-Dinther Heilarensestraat 15

Ecologische quickscan in het kader van de Flora- en faunawet

J. van Suijlekom, 29 maart 2016

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	4
2.3 Gebiedsbescherming in het kader van de EHS en natura 2000	6
3 Resultaten van het veldonderzoek	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	7
4 Conclusie en advies	9
Conclusie	9
Advies	9
Literatuur	10

Impressie van het
plangebied.
Foto's: Buro Maerlant
02-03-2016



1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Milon BV heeft Buro Maerlant een veldinspectie ecologie uitgevoerd op de locatie Heeswijk-Dinther Heilarensestraat 15 in de gemeente Bernheze. Aanleiding van het onderzoek is het voornemen maximaal drie woningen op te richten. Voor dit doel wordt de bestaande bebouwing gesloopt.

1.2 Methode / doel

De ecologische quickscan bestaat uit een gerichte veldinspectie naar de eventuele aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Tijdens een éénmalig veldonderzoek is het plangebied zelf en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals uitwerpselen, krap- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens zijn waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* is een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Dit is afgewogen tegen de toekomstige ontwikkelingen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen

Het plangebied Heilarensestraat 15 ligt binnen de bebouwde kom van Heeswijk-Dinther in de gemeente Bernheze. Het huidige plangebied omvat een woning met een schuur, omgeven door een tuin (figuur 1). Men is voornemens maximaal drie woningen op te richten, waarbij de huidige bebouwing wordt gesloopt. Het plangebied wordt voor dit doel in ongeveer even grote kavels opgesplitst.



Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood). Bron ondergrond: Google.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig

Tabel 2
Beschermsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaar-getijde.

Per augustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vo-

gels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3). Van alle categorieën vogels in hieronder genoemde tabel is het belangrijk aan-of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk.

Op basis van een vrij recente uitspraak door de Raad van State (11 juli 2012) worden ontheffingsaanvragen voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels strenger beoordeeld. Ontheffing (voor een ruimtelijke ingreep) wordt slechts verleend indien sprake is van een belang in het kader van de Habitatrichtlijn en / of de Vogelrichtlijn. Per eind september 2013 is het ontheffingsbeleid formeel gewijzigd en is de positieve afwijzing voor veel strikter beschermde soorten definitief van de baan.

Tabel 3
Beschermingscategorïeën nesten, waarvan de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond (1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarond beschermde nesten	
Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

2.3 Gebiedsbescherming in het kader van de EHS en Natura 2000

Het plangebied ligt op relatief grote afstand van beschermde gebieden (EHS en Natura 2000). Binnen een straal van 10 km zijn geen Natura 2000 - gebieden aanwezig. De EHS (tegenwoordig 'Natuur Netwerk Nederland' geheten) is op een afstand van circa 600 meter of meer aanwezig in de vorm van verspreide vlakken buiten de bebouwde kom van Heeswijk-Dinter. Door de grote afstand en de beperkte aard van de ingrepen, zijn effecten op beschermde gebieden in de omgeving op voorhand uit te sluiten. Gebiedsbescherming en effecten door externe werking zijn niet aan de orde.

3 Resultaten van het veldonderzoek

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 2 maart 2016 (ochtend) door J. van Suijlekom. Ten tijde van de uitvoer was het bewolkt, droog, vrijwel windstil bij een temperatuur van circa 6 °C.

Biotopen

De volgende biotopen zijn aangetroffen:

- » Bebouwing: woning opgetrokken uit baksteen met een pannendak en een vrijstaande schuur met overkapping opgetrokken uit (beton)steen met een golfplaten dakbedekking. De golfplaten waren aangebracht op dunne houten balken.
- » Tuin met een gazon en bijbehorende beplantingen (relatief jonge bomen en struiken), een moestuin en bestrating.

Het plangebied is gelegen in een woonwijk met overwegend vrijstaande woningen met ruime tuinen. Water ontbrak in het plangebied en de nabije omgeving.

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

Er werden geen door de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten aangetroffen, deze worden op basis van het habitat ook niet verwacht.

Zoogdieren algemeen

In het plangebied zijn geen sporen aangetroffen van strikter beschermde grondgebonden zoogdieren. De bebouwing was ontoegankelijk (woonhuis), dan wel ongeschikt voor zoogdieren (schuur) doordat schuilmogelijkheden ontbraken. De aanwezigheid van strikter beschermde grondgebonden zoogdieren binnen de invloedssfeer van de ingrepen kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Zowel de woning als de schuur zijn beoordeeld als ontoegankelijk en/of ongeschikt voor vleermuizen om te dienen als verblijfplaats. De woning was door afwerking met mortel en timmerwerk geheel ontoegankelijk voor vleermuizen. Dakpannen sloten nauw aan, waardoor deze eveneens geen toegang boden voor vleermuizen. De vrijstaande schuur bestond uit een enkelwandige muur met een golfplaten dakbekleding zonder isolatie. Aan de binnenzijde van de schuur ontbraken geschikte plekken om weg te kruipen. Sporen van vleermuizen werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes

Als foerageergebied heeft het plangebied mogelijk enige betekenis. Het oppervlak van het plangebied zelf is dermate gering in verhouding tot geschikt(er) foerageergebied in de omgeving, zodat negatieve effecten op de foerageermogelijkheden op voorhand uit te sluiten zijn. In de nabijheid van het plangebied / in het plangebied zelf, ontbreken structuren die kunnen dienen als vliegroute. In deze context volgen vleermuizen diverse elementen en verspreiden zich meer diffuus. De structuur van de wijk blijft behouden, zodat effecten op migrerende / navigerende vleermuizen niet aan de orde zijn.

Effecten op vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten.

Vogels

Algemene soorten, niet jaarrond beschermd

In het plangebied werden tijdens het veldbezoek algemene vogels aangetroffen als de merel, de winterkoning, de roodborst en de heggenmus. In het plangebied is door de aanwezigheid van de groenelementen een redelijk aanbod aan potentieel geschikte plekken om te broeden, dit geldt ook voor beplantingen nabij de te slopen bebouwing. Soorten als de merel en de zanglijster kunnen op de meest uiteenlopende plekken broeden, óók onder overkappingen. Door de sloop af te stemmen op het broedseizoen zijn effecten op broedende vogels eenvoudig te voorkomen.

Jaarrond beschermde soorten

In de schuur werden geen sporen aangetroffen van jaarrond beschermde vogels. De mogelijkheid tot nestelen betrof enkel een paar dunne balken in een vrij onbeschutte omgeving. Voor uilen is de schuur beoordeeld als ongeschikt. Voor holenbroeders als de gierzwaluw en de huismus ontbraken eveneens potenties in de schuur. Het woonhuis is door afwerking / de constructie beoordeeld als ontoegankelijk en ongeschikt voor jaarrond beschermde vogels.

In de beplantingen werden geen sporen aangestroffen van roofvogels en/of uilen.

De aanwezigheid van nesten van jaarrond beschermde vogels in de te slopen bebouwing en/of de beplantingen kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Flora- en faunawet beschermde soortgroepen ontbrak, mede door de afgezigheid van water, geschikt leefgebied. Als landbiotoop voor amfibieën heeft de tuin op voorhand weinig betekenis, mede door de ligging in de bebouwde kom en het ontbreken van voldoende schuilmogelijkheden.

4 Conclusie en aanbeveling

Conclusie

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, is de volgende potentiële beschermde natuurwaarde aangetroffen waar men rekening mee dient te houden:

- » Kans op de aanwezigheid van algemene broedende vogels (niet jaarrond beschermd) in beplantingen nabij de te slopen bebouwing en eventueel onder de overkapping.

Advies

Aanbevolen wordt tijdens de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Derhalve wordt aanbevolen de sloop, maar ook het eventueel verwijderen van beplantingen, buiten het broedseizoen uit te voeren, óf ruim voor het broedseizoen te starten. Vogels zullen als de werkzaamheden reeds zijn gestart, groenstroken in de directe nabijheid van de werkvakken mijden. De meeste vogels broeden in de periode half maart t/m augustus. Indien vaststaat dat geen nesten aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, is het zonder meer mogelijk ook binnen deze periode te werken.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005. Heukel's flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Internet

- » Google Earth
- » <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>
- » <http://www.rvo.nl/>
- » <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

Buro Maerlant BV Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085 877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 63036371

Heeswijk-Dinther Heilarensestraat 15
Quickscan flora en fauna